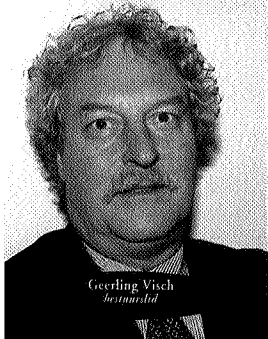
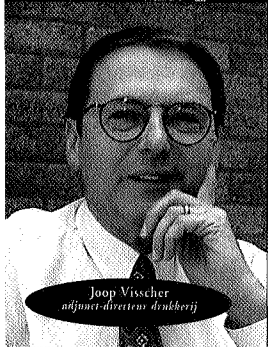

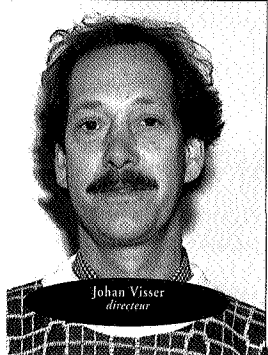
Peter Verschuren
redacteur

Gerding Visch
bestuurder

Joop Visscher
adjunct-directeur afdeling

Johan Visser
directeur

Lokale Agenda 21

In een ander kader is aangegeven dat de noordelijke bedrijven langzaam winst boeken op milieugebied. Maar uit het themanummer *Economie en milieu van Noorderbreedte* (1996-4a) moet worden geconcludeerd dat echt duurzame bedrijvigheid, ook bij kleinere bedrijven, nog niet is gerealiseerd. Het begrip 'duurzaam' lijdt bovendien aan de nodige inflatie.

Maar los van dit alles: echt duurzame bedrijvigheid bereikt men zeker niet alleen met enige goede voorbeeldbedrijven, maar met een groot aantal kleinere stapjes op vele terreinen en niveaus. Het is nodig dat men in de hele samenleving van duurzame ontwikkeling doordrongen raakt, hetgeen dan weer op bedrijven afstraalt. Vooral op lokaal/gemeentelijk niveau, en ook in het Noorden, kan men daar nu al actief aan doen.

De handleiding hiervoor is de *'Lokale Agenda 21'*, de gemeentelijke uitwerking van het actieprogramma van de wereld milieuentwikkingsconferentie (UNCED) van de Verenigde Naties in 1992. Circa 1600 van de 2500 actiepunten die zijn te vinden in Agenda 21, zullen op gemeentelijk niveau moeten worden uitgevoerd.

De 'lokale agenda' is een nieuw begrip, een nieuwe manier van werken. Bij het grote publiek is het weliswaar nog niet zo bekend, maar in heel Noord-Nederland is al meer dan de helft van de grotere en kleinere gemeenten bezig met de voorbereiding. Er hoort ook een proces bij van consultatie met de lokale bevolking, de bedrijven en de maatschappelijke organisaties. Dit moet leiden tot een plan van aanpak waarin uiteenlopende doelen, acties en maatregelen zijn opgenomen die de komende jaren worden uitgevoerd. Het gaat zeker niet alleen om maatregelen van de gemeente zelf, want nauwe samenwerking met alle betrokkenen staat voorop.

Voorbeelden van dit soort maatregelen zijn:

- het bevorderen van internationale samenwerking (herbebossingsprojecten; kennisoverdracht, bijdrage aan milieu vriendelijke handel, milieueducatie in andere (ontwikkelings) landen);
- het bevorderen van energiebesparing;
- het beperken van uitstoot van CO₂ en CFK's;
- het bevorderen van duurzaam bouwen, renoveren en slopen;
- het bevorderen van afvalpreventie en gescheiden inzameling;
- het terugdringen van autoverkeer;
- het verminderen van de milieubelasting door landbouw en voedselvoorziening en selectieve uitgifte van gemeentegrond;
- het geven van meer aandacht aan natuur en landschap, ecologisch groenbeheer, oprichting van een heem- of natuur

tuin en ondersteuning van particulier initiatief dat zich richt op natuurbeheer en/of -ontwikkeling;

- een actief beleid op het terrein van natuur- en milieu educatie.

De gemeente Leek is de onbetwiste koploper voor wat betreft deze samenwerking met burgers en maatschappelijk initiatief. Van de grote gemeenten verdient Groningen ook bijzondere vermelding. In een uitgave van het landelijke Platform voor Duurzame Ontwikkeling wordt het verkeerscirculatieplan van 1977 in de stad Groningen als vroeg voorbeeld van een dergelijke maatregel genoemd.

In de provincie Groningen hebben het Centrum voor internationale ontwikkeling (COS), de Milieufederatie en het Consuleringsbureau Natuur- en Milieueducatie hiervoor een speciaal bureau opgericht. Dit Servicebureau Lokale Agenda 21 (bereikbaar via COS-Groningen) verricht ondersteunende en stimulerende diensten.

De redactie van *Noorderbreedte* is van plan in het volgende lustnumnummer geen verslag meer te doen van de milieuwinst van grote bedrijven, maar juist aandacht te schenken aan de vorderingen en resultaten van alle noordelijke gemeenten in het kader van de Lokale Agenda 21. De redactie vertrouwt erop dat ook via deze nieuwe en ruime invalshoek veel 'ontwikkeling en vooruitgang' te melden zal zijn.

Job Schreuder

met medewerking van Martin Klooster en Kees Siderius

Maisteelt rukt ook in Noord-Nederland op,
foto Ton Broekhuis